

Fjärde kvartalet 2004

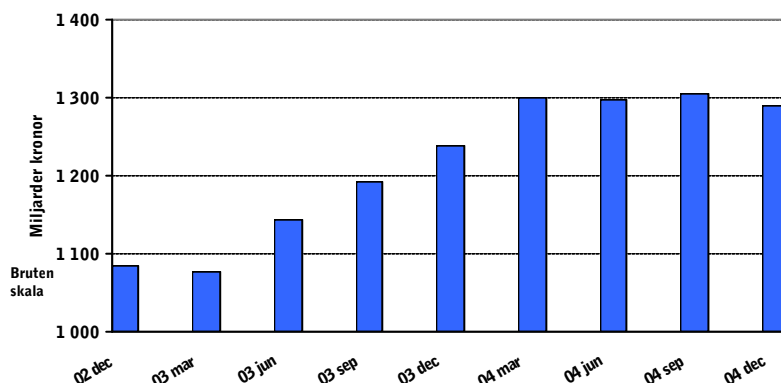
Sparbarometern visar hushållens finansiella sparande och skuldsättning över tiden och hur detta sparande fördelats mellan olika sparformer. Den ger dock ingen fullständig bild av förmögenhetssituationen, eftersom statistiken bara avspeglar det finansiella sparandet och de finansiella tillgångarna – bankinlåning, pensionsförsäkringar, fonder etc. Det innebär att hushållens investeringar i bostäder och i andra reala tillgångar inte finns med. I en samlad bedömning av hushållens förmögenhetsutveckling och skuldsättning måste givetvis även de reala tillgångarnas värde beaktas.

Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom cirka en månad efter kvartalsskifte. Eftersom materialet baserar sig på korttidsstatistik kan det ske revideringar när årsstatistiken blir tillgänglig.

Hushållens finansiella förmögenhet och skuldkvot

Efter en kontinuerlig uppgång under 2003 främst framdriven av ökade börsvärden, förändrades hushållens finansiella nettoförmögenhet - tillgångar¹ minus skulder – knappast alls under 2004.

**Hushållens finansiella nettoförmögenhet vid kvartalsslut
(inkl. kollektiva försäkringar) 2002 kv. 4 - 2004 kv. 4**

¹ Det har skett vissa revideringar i samband med att de årliga finansräkenskaper publicerades i november 2004. Den största förändringen är att försäkringssparandet har reviderats från 1:a kvartalet 1996 och framåt, både för ställning och för transaktioner. Fördelningen mellan individuell och kollektiv försäkring har gjorts på en mer detaljerad nivå än tidigare och det har medfört att en större del av försäkringssparandet klassificerats som kollektivt sparande. Eftersom återbärings-/konsolideringsfonden i den kollektiva försäkringen inte räknas med (då det är oklart om den ska hänföras till hushålls- eller till företagssektorn) har också det totala försäkringssparandet reviderats ned.

Ser man på tillgångssidan har förmögenheten fortsatt öka även under 2004, men i en lägre takt än under 2003. Förklaringen till detta kan, återigen, sökas i börsutvecklingen.

När det gäller skulderna var ökningen drygt 30 Mdr under tredje kvartalet, medan ökningen under fjärde kvartalet blev klart större, drygt 45 Mdr. Eftersom värdet av tillgångarna växte betydligt långsammare resulterade detta i en ökande skuldkvot (finansiella skulder i förhållande till finansiell förmögenhet) Skuldkvoten har de senaste tre åren legat ganska stabilt strax över 70 procent. Dessförinnan ökade skuldkvoten successivt, från en mycket låg nivå (cirka 45 procent) år 1999 då börsvärdena stod på topp.

Hushållens ställning*

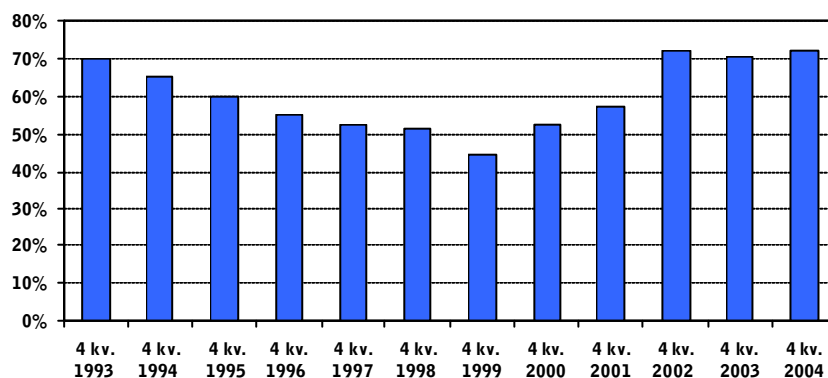
Miljarder kronor	02 dec	03 mar	03 jun	03 sep	03 dec	04 mar	04 jun	04 sep	04 dec
Finansiella tillgångar	1 847	1 849	1 933	1 992	2 059	2 124	2 150	2 176	2 195
Inkl. kollektiva försäkringar**	2 407	2 425	2 527	2 603	2 688	2 767	2 809	2 848	2 881
Skulder	1 324	1 350	1 383	1 411	1 451	1 467	1 511	1 543	1 590
Finansiell nettoförmögenhet	523	499	550	581	608	657	639	632	605
Inkl. kollektiva försäkringar	1 083	1 076	1 144	1 192	1 237	1 301	1 297	1 304	1 290
Skuldkvot***	71,7%	73,0%	71,5%	70,8%	70,5%	69,1%	70,3%	70,9%	72,4%
Inkl. kollektiva försäkringar	55,0%	55,6%	54,7%	54,2%	54,0%	53,0%	53,8%	54,2%	55,2%

*) Exklusive hushållens intresseorganisationer.

**) Kollektivt försäkringsparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

***) Finansiella skulder i förhållande till finansiella tillgångar exkl. kollektivt försäkringsparande.

Hushållens finansiella skuldkvot (exkl. kollektiva försäkringar)

Nedan redovisas tillgångar och skulder i relation till hushållens disponibla inkomster, dvs. inkomst efter skatter och bidrag. Under år 2004 har förmögenheten ökat i förhållande till disponibelinkomsterna. Notera dock att det fortfarande är långt till de höga nivåer som rådde vid millennieskiftet, då börsen stod som högst. Nettoeffekten av skuld- och förmögenhetstillväxten under 2004 har inneburit en marginell nedgång i

nettoförmögenheten relativt disponibelinkomsterna, genom att skuldsidan växt något snabbare än tillgångssidan.

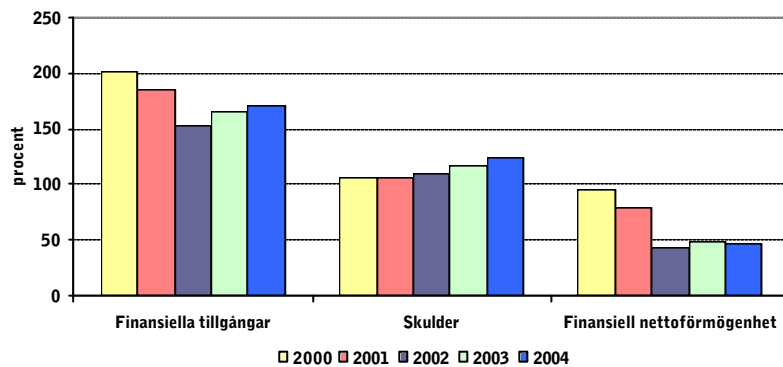
Hushållens finansiella nyckeltal

Miljarder kronor	2000	2001	2002	2003	2004
Hushållens disponibla inkomster	1060	1155	1214	1248	1282 *
Finansiella tillgångar	2139	2142	1847	2059	2195
i procent av disponibla inkomster	202	185	152	165	171
Inkl. kollektiva försäkringar **	2693	2754	2407	2688	2881
i procent av disponibla inkomster	254	239	198	215	225
Skulder	1123	1228	1324	1451	1590
i procent av disponibla inkomster	106	106	109	116	124
Finansiell nettoförmögenhet	1016	914	523	608	605
i procent av disponibla inkomster	96	79	43	49	47
Inkl. kollektiva försäkringar **	1570	1527	1083	1237	1290
i procent av disponibla inkomster	148	132	89	99	101

*) Den disponibla inkomsten för år 2004 bygger på Konjunkturinstitutets prognos från december 2004

**) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Tillgångar, skulder och nettoförmögenhet i procent av hushållens disponibla inkomster

Hushållens nysparande och skuldökning

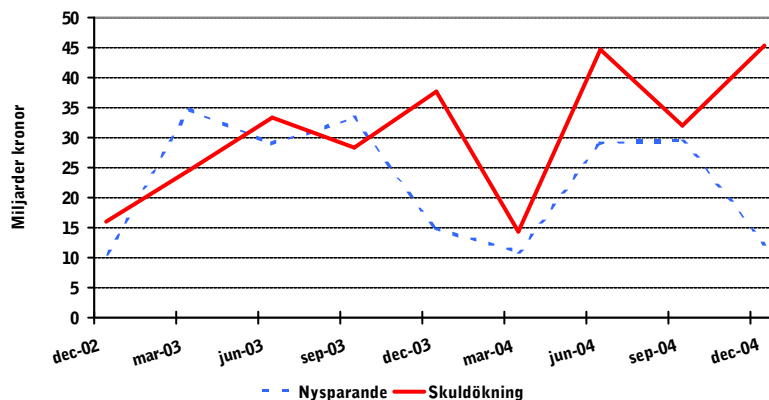
Nysparande under perioden

	2002		2003		2004				
	4 kv	1 kv	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.
Miljarder kronor									
Nysparande, brutto	10,7	34,6	28,9	33,2	14,8	10,9	29,1	29,5	12,4
Inkl. kollektiva försäkringar*	22,8	46,0	42,0	46,1	29,0	25,3	43,8	43,0	25,6
Skuldökning, brutto	16,1	24,7	33,4	28,3	37,8	14,3	44,7	32,0	45,4
Nysparande, netto	-5,4	9,9	-4,5	5,0	-23,0	-3,4	-15,7	-2,5	-33,0
Inkl. kollektiva försäkringar	6,8	21,3	8,6	17,8	-8,8	11,0	-0,9	11,0	-19,8

*) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Nyupplåningen är klart högre än nysparandet under 2004. Detta gäller i synnerhet utvecklingen under 4:e kvartalet. Som framgår av diagrammet är dock de kvartalsvisa variationerna både stora och oregelbundna – bägge kurvorna byter oftast riktning varje kvartal. Med andra ord finns ett drag av slumpmässighet i variationerna. Det är alltså för tidigt att säga om sparnedgången och skuldökningen under fjärde kvartalet representerar ett trendbrott eller inte.

Hushållens nysparande brutto och skuldökning brutto
kvartalsvis, 2002 kv. 4 - 2004 kv. 4

Sparformernas utveckling

Hushållens nysparande fördelat på sparformer

Transaktioner under perioden

	2002	2003	2004						
	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.
Miljarder kronor									
Försäkringssparande, individuellt *	10,7	11,3	11,1	9,5	12,0	13,6	13,1	9,7	10,4
Aktier	5,2	-4,4	1,1	-3,4	5,2	1,1	-2,5	-1,1	-3,3
Fonder	6,7	3,4	6,5	7,2	7,7	6,0	5,0	4,6	5,6
Därav svenska fondandelar	1,7	-1,1	2,1	3,1	3,0	3,1	2,8	0,6	0,5
Därav utländska fondandelar	5,0	4,5	4,4	4,1	4,7	2,9	2,2	4,0	5,1
Bankinlåning **	-1,7	13,4	16,4	19,1	-20,0	7,1	13,0	17,8	-20,1
Obligationer	-1,0	4,5	-6,1	1,2	5,3	-4,1	-0,4	-1,6	16,8
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	4,8	-2,4	0,9	0,1	5,0	-4,6	1,8	0,1	3,0
Övriga finansiella tillgångar ***	-14,0	8,7	-1,0	-0,6	-0,4	-8,2	-1,0	0,0	0,0
Totalt	10,7	34,6	28,9	33,2	14,8	10,9	29,1	29,5	12,4

*) Beräkningsmetoden har under 2002 ändrats från att tidigare haft bolagsnivån som bas till att nu utgå från försäkringsgren.

**) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

***) Kundlikvidfordringar

Beträffande nysparandets fördelning mellan olika sparformer kan noteras en kraftig nedgång i banksparandet under 4:e kvartalet. Detta är dock ett normalt säsongs-mönster, och sett till året som helhet har banksparandet ökat. Mer intressant är att obligationssparandet ökat rejält under 4:e kvartalet. Här ligger orsaken framför allt i en kraftig ökning av försäljningen av s.k. aktieindexobligationer, en sparprodukt som bankerna på senare tid marknadsfört mycket aktivt. Finansinspektionen har nyligen publicerat en rapport² där olika aspekter på denna sparform diskuteras ur ett sparar-perspektiv. Även försäkringssparandet visar god tillväxt. Hur försäkringssparandet fördelar sig mellan olika former av försäkringssparande, som traditionell livförsäkring och fondförsäkring, går dock inte att utläsa utifrån denna statistik.

² Indexobligationer - en granskning av informationen till kunderna (2005:1)

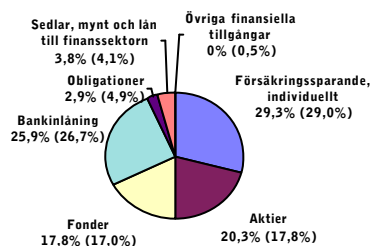
Hushållens finansiella portfölj

	1999	2000	2001	2002	2003	2004			
	4 kv.	4 kv.	4 kv.	4 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.
Miljarder kronor									
Försäkringssparande, individuellt	575	577	639	576	597	610	624	633	644
procent	25	27	30	31	29,0	28,7	29,0	29,1	29,3
Aktier	571	484	418	286	367	412	413	413	446
procent	25	23	20	15	17,8	19,4	19,2	19,0	20,3
Därav svenska aktier	472	407	352	241	313	354	354	356	391
procent av aktier	83	84	84	84	85	86	86	86	88
Därav utländska aktier	99	77	66	45	54	58	59	57	56
procent av aktier	17	16	16	16	15	14	14	14	12
Fonder	514	472	413	284	349	373	375	374	390
procent	22	22	19	15	17,0	17,5	17,4	17,2	17,8
Därav svenska fonder	452	413	355	231	276	298	300	295	305
procent av fonder	88	88	86	81	79	80	80	79	78
Därav utländska fonder	61	59	57	53	73	75	75	79	85
procent av fonder	12	12	14	19	21	20	20	21	22
Bankinlåning *	434	422	484	521	550	558	572	589	569
procent	19	20	23	28	26,7	26,3	26,6	27,1	25,9
Obligationer	139	107	97	95	101	90	86	84	63
procent	6	5	5	5	4,9	4,2	4,0	3,9	2,9
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	74	77	83	81	85	79	81	81	84
procent	3	4	4	4	4,1	3,7	3,7	3,7	3,8
Övriga finansiella tillgångar	0	0	8	3	10	1	0	0	0
procent	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt finansiella tillgångar	2 306	2 139	2 142	1 847	2 059	2 124	2 150	2 176	2 195
Portföljandelar totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100

*) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

Anm.: "utländska aktier" avser aktier som köpts eller sålts på svensk marknadsplats

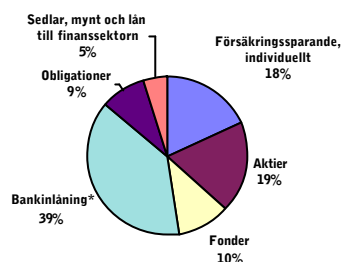
**Hushållens finansiella portfölj 30 dec 2004
(30 dec 2003)**

Nysparandet under ett enstaka kvartal utgör en blygsam del av den totala finansiella förmögenheten och har därför på kort sikt normalt ingen större påverkan på fördelningen mellan olika tillgångsslag. Även sett till hela 2004 blir andelsförskjutningarna i den samlade förmögenheten små. Ser man över en lite längre tidsperiod blir dock förändringarna tydligare.

Jämför man med läget drygt tio år bakåt, framgår tydligt den stora förändring som hushållssparandet genomgått. Den förändring som är den mest slående är den kraftigt ökande andelen försäkringssparande och bankinlåningens minskade betydelse. En annan infallsvinkel att se på förändringar i sparmönstren är att urskilja den andel av

Hushållens finansiella portfölj 31 dec 1993

hushållens sparande som direkt och indirekt har anknytning till aktier, respektive vad som kan kallas räntesparande. Efter att först ha växt till en toppnotering kring millennieskiftet minskade det aktierelaterade sparandet från dryga 60 procent till 42 procent i slutet av 2002³. Under 2004 har det skett en tydlig uppgång - från 45 procent till 48 procent - av det aktieanknutna sparandet.

Aktiesparandets och räntesparandets andelar i portföljen

	1999	2000	2001	2002	2003	2004			
	4 kv.	4 kv.	4 kv.	4 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.
Miljarder kronor									
Aktiesparande ^{*)}	1339	1213	1117	713	861	932	939	940	991
procent av portfölj	61	60	56	42	45	47	47	46	48
Räntesparande ^{**)}	840	797	875	996	1050	1056	1073	1096	1061
procent av portfölj	39	40	44	58	55	53	53	54	52
Totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100

*) Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

**) Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 40% av individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 50% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas 60%.

Det direkta ägandet i aktieportföljen

	1999	2000	2001	2002	2003	2004			
	4 kv.	4 kv.	4 kv.	4 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.
Miljarder kronor									
Direktägda aktier	571	484	418	286	367	412	413	413	446
Total aktieportfölj ^{*)}	1339	1213	1117	713	861	932	939	940	991
Andel av total aktieportfölj, procent	43	40	37	40	43	44	44	44	45

*) Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

³ Det ska noteras att försäkringsbolagen under 2002 genomförde stora omplaceringar i sina portföljer till förmån för räntebärande placeringar, vilket påverkar bilden.

Om statistiken

Underlag till Sparbarometern görs av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Finansinspektionen. Syftet är att snabbt ge en preliminär kalkyl över hushållens finansiella sparande och förmögenhet kvartalsvis. Publiceringen sker inom fem till sex veckor efter kvartalsskifte på Finansinspektionens hemsida, www.fi.se. Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom en månad efter kvartalsskifte.

Sparbarometern bygger på samma begrepp som finansräkenskaperna, vilka är en del av nationalräkenskapssystemet och som styrs av internationella regler. Sparbarometern har därigenom samma definitioner som finansräkenskaperna vilket medför att uppgifterna har en god överensstämmelse med de uppgifter om hushållen som senare presenteras i de kvartalsvisa finansräkenskaperna.

Underlagen till Sparbarometern på SCB: s hemsida:
http://www.scb.se/templates/Product_7808.asp

Finansräkenskaperna på SCB:s hemsida:
http://www.scb.se/templates/Product_7770.asp

Kontaktpersoner

Finansinspektionen:

Hans Bäckström

08-787 8080

hans.backstrom@fi.se

SCB:

Christina Ekblom, ekonom

08-506 944 89

tina.ekblom@scb.se

Hans Olsson, ekonom/statistiker

08-506 942 29

hans.olsson@scb.se